

รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์
ของพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘
พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘
พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑
และพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๕

ส่วนที่ ๑
ข้อมูลเบื้องต้น

๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์

กรมทรัพย์สินทางปัญญา

๒. หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย

กรมทรัพย์สินทางปัญญา

๓. ผู้รักษาการตามกฎหมาย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

๔. เหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ครบรอบระยะเวลาที่กำหนด
- ได้รับหนังสือร้องเรียนหรือข้อเสนอนี้จากผู้เกี่ยวข้องในเรื่อง
- ได้รับข้อเสนอนี้จากคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในเรื่อง
- อื่น ๆ คือ ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๕. วันที่มีเหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖ โดยประเมินผลที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายตั้งแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๘ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕

๖. รายชื่อกฎหมายที่เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลสัมฤทธิ์ในรายงานฉบับนี้

๖.๑ กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของข้อมูลการบริหารสิทธิที่จะทำการลบหรือเปลี่ยนแปลง และลักษณะของงานหรือสำเนาอันมีลิขสิทธิ์ที่มีการลบหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลการบริหารสิทธิที่จะทำการเผยแพร่ต่อสาธารณชน พ.ศ. ๒๕๕๔

๖.๒ กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

๖.๓ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง รายชื่อประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองลิขสิทธิ์หรืออนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔

๖.๔ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การใช้ชื่อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อประโยชน์ของคนที่พิการที่ไม่สามารถเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ได้ พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

๖.๕ ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๓๘) เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการขอใช้ลิขสิทธิ์ในพฤติการณ์พิเศษ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๓๘

๖.๖ ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๘) เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการขอให้อธิบดีกำหนดค่าตอบแทนในการนำสิ่งบันเทิงที่เสี่ยงการแสดงออกแพร่เสียงหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๘

๖.๗ ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง การแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์และขอรับบริการข้อมูลลิขสิทธิ์ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๗

๖.๘ ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง การแจ้งข้อมูลตัวแทนดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๒

๖.๙ ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง หน่วยงานรับแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์และรับคำขอที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการข้อมูลลิขสิทธิ์ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๖

๖.๑๐ ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง การดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๔

๖.๑๑ ระเบียบกรมทรัพย์สินทางปัญญาว่าด้วยวิธีปฏิบัติและพิจารณาคำขอใช้ลิขสิทธิ์ในพฤติการณ์พิเศษ พ.ศ. ๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๓๘

๖.๑๒ ระเบียบกรมทรัพย์สินทางปัญญาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาคำขอให้อธิบดีกำหนดค่าตอบแทนในการนำสิ่งบันเทิงที่เสี่ยงการแสดงออกแพร่เสียงหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๘

๖.๑๓ ระเบียบกรมทรัพย์สินทางปัญญาว่าด้วยการรับแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์และการให้บริการข้อมูลลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

๖.๑๔ ระเบียบกรมทรัพย์สินทางปัญญาว่าด้วยการรับแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์และการให้บริการข้อมูลลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔

๗. รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นการเฉพาะ ไม่มี

ส่วนที่ ๒

การวิเคราะห์ความจำเป็นและผลกระทบของกฎหมาย

๘. กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาใด

๘.๑ เพื่อตอบแทนการสร้างสรรค การใช้สติปัญญา ความรู้ความสามารถ และความวิริยะอุตสาหะของเจ้าของผลงานประเภทต่างๆ เช่น วรรณกรรม ศิลปกรรม ดนตรีกรรม ให้ผู้สร้างสรรค์ได้รับค่าตอบแทนจากการสร้างสรรค์งานของตน

๘.๒ เพื่อก่อให้เกิดแรงจูงใจต่อผู้สร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์งานต่อไป ให้เกิดแรงจูงใจต่อนักลงทุนในการลงทุนในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ และให้เกิดแรงจูงใจให้มีการใช้ประโยชน์จากงานสร้างสรรค์นั้น ๆ

๘.๓ เพื่อให้สังคมได้ใช้ประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ ให้มีการเผยแพร่ความรู้และศิลปะวัฒนธรรมต่อไปในวงกว้าง และให้สาธารณชนสามารถใช้ประโยชน์จากงานสร้างสรรค์ที่มีขึ้นได้อย่างเหมาะสม

๘.๔ เพื่อเป็นการปฏิบัติตามพันธกรณีที่ประเทศไทยมีอยู่ตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์และสิทธิของนักแสดง

๙. มาตรการสำคัญที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายนี้ คือ

๙.๑ ให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์แก่งานที่เกิดจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การใช้สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ และความวิริยะอุตสาหะ โดยให้ความคุ้มครองทันทีนับตั้งแต่ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ผลงานขึ้นโดยไม่ต้องจดทะเบียน ทั้งนี้ คุ้มครองงานสร้างสรรค์ประเภทวรรณกรรม นาฏกรรม ศิลปกรรม ดนตรีกรรม โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง งานแพร่เสียงแพร่ภาพ หรืองานอื่นใดในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์ หรือแผนกศิลปะ ของผู้สร้างสรรค์ ไม่ว่างานดังกล่าวจะแสดงออกโดยวิธีหรือรูปแบบอย่างไร

๙.๒ ผู้สร้างสรรค์มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะกระทำการใด ๆ เกี่ยวกับงานที่ได้รับความคุ้มครอง หากบุคคลใดจะใช้ประโยชน์โดยการทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือให้เช่าต้นฉบับ หรือสำเนางานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ และสิ่งบันทึกเสียง บุคคลนั้นต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อนเสมอ มิฉะนั้น อาจเข้าข่ายละเมิดลิขสิทธิ์

๙.๓ เจ้าของลิขสิทธิ์อาจอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิดังกล่าว โดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ก็ได้ แต่เงื่อนไขดังกล่าวจะกำหนดในลักษณะที่เป็นการจำกัดการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรมไม่ได้

๙.๔ นักแสดงมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะแพร่เสียงแพร่ภาพ เผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือบันทึกการแสดงที่ยังไม่มีการบันทึกไว้ของตน มีสิทธิที่แต่เพียงผู้เดียวที่จะทำซ้ำสิ่งบันทึกการแสดงที่บันทึกไว้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรมจากการนำสำเนาสิ่งบันทึกเสียงการแสดงไปแพร่เสียงหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยตรง

๙.๕ ให้ความคุ้มครองข้อมูลการบริหารสิทธิ และมาตรการทางเทคโนโลยีเพื่อให้การคุ้มครองลิขสิทธิ์เหมาะสมกับพัฒนาการทางเทคโนโลยีดิจิทัล

๙.๖ กำหนดข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ โดยกำหนดให้การใช้งานลิขสิทธิ์ในบางลักษณะสามารถทำได้โดยไม่ต้องขออนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์เพราะถือว่าเป็นการใช้ที่เป็นธรรม เช่น การใช้ในการเรียน การสอน การรายงานข่าว หรือการใช้งานโดยบรรณารักษ์ห้องสมุด เป็นต้น แต่การใช้งานดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้หลักการสำคัญ คือ ต้องไม่ขัดต่อการแสวงหาประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ตามปกติของเจ้าของลิขสิทธิ์ และต้องไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าของลิขสิทธิ์เกินสมควร

๙.๗ กำหนดโทษทางอาญาสำหรับการละเมิดลิขสิทธิ์ สิทธิของนักแสดง ข้อมูลการบริหารสิทธิ และมาตรการทางเทคโนโลยี

๑๐. กฎหมายนี้มีบทบัญญัติกำหนดให้ประชาชนต้องกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ อย่างไร

๑๐.๑ กำหนดให้ประชาชนงดเว้นการใช้ประโยชน์งานอันมีลิขสิทธิ์โดยการทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนางานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ และสิ่งบันทึกเสียงโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์

๑๐.๒ กำหนดให้ประชาชนงดเว้นการแพร่เสียงแพร่ภาพ เผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือบันทึกการแสดงของนักแสดงที่ยังไม่มีการบันทึกไว้ หรือทำซ้ำสิ่งบันทึกการแสดงที่บันทึกไว้โดยไม่ชอบ

ด้วยกฎหมายโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของสิทธิของนักแสดง และงดเว้นการนำสำเนาสิ่งบันทึกเสียง การแสดงไปแพร่เสียงหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยตรงโดยไม่จ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรมให้แก่นักแสดง

๑๐.๓ กำหนดให้ประชาชนงดเว้นการลบหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลการบริหารสิทธิ การนำหรือส่ง เข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อจำหน่าย หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนงานที่ได้ลบหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูล การบริหารสิทธิ และการทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีที่ใช้ควบคุมการเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ไม่เกิดผล

๑๑. กฎหมายนี้ยังมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ พัฒนาการของเทคโนโลยี และวิถีชีวิต ของประชาชนหรือไม่ เพียงใด

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีความจำเป็นและสอดคล้อง กับสภาพการณ์ พัฒนาการของเทคโนโลยี และวิถีชีวิตของประชาชน เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจสังคมใน ปัจจุบันมีการพัฒนาไปสู่เศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based Economy) เศรษฐกิจฐาน ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity-based Economy) และเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) ในเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ดังกล่าวมีการใช้ประโยชน์จากสิ่งที่จับต้องไม่ได้ (Intangible) มากขึ้น อย่างต่อเนื่อง ผู้ประกอบธุรกิจและประชาชนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ อย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากงานสร้างสรรค์ได้อย่างเต็มที่

นอกจากนี้ อุตสาหกรรมสร้างสรรค์หลายอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมเพลง อุตสาหกรรม ภาพยนตร์ อุตสาหกรรมงานเขียน อุตสาหกรรมสื่อ อุตสาหกรรมโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่างอาศัย กฎหมายลิขสิทธิ์เป็นเครื่องมือหลักในรูปแบบการประกอบธุรกิจ (Business Models) การมีกฎหมาย ลิขสิทธิ์ที่เหมาะสมจึงมีความจำเป็นที่จะทำให้การประกอบธุรกิจในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ดังกล่าว เป็นไปอย่างราบรื่น และมีศักยภาพสามารถเติบโตแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้

๑๒. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการมีกฎหมายนี้ คือ

๑๒.๑ ประชาชนได้รับการส่งเสริมให้มีการสร้างสรรค์งานในด้านวรรณกรรม ดนตรีกรรม ศิลปกรรม และงานสร้างสรรค์ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมากขึ้น

๑๒.๒ ประชาชนได้รับการสนับสนุนและคุ้มครองงานสร้างสรรค์อย่างเหมาะสมกับสภาพ สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based Economy) เศรษฐกิจฐานความคิดสร้างสรรค์ (Creativity-based Economy) และเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy)

๑๒.๓ ประชาชนได้รับประโยชน์จากการลงทุนและการเติบโตในตลาดสินค้าและบริการ ตลาดแรงงาน และเศรษฐกิจในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ เช่น อุตสาหกรรมเพลง อุตสาหกรรม ภาพยนตร์ อุตสาหกรรมงานเขียน อุตสาหกรรมสื่อ อุตสาหกรรมโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งได้รับการส่งเสริม และสนับสนุนจากการคุ้มครองลิขสิทธิ์

๑๒.๔ ประชาชนได้รับโอกาสในการเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ ความรู้ และศิลปวัฒนธรรม อย่างเหมาะสมจากการที่กฎหมายมีการกำหนดข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์

๑๒.๕ สอดคล้องกับพันธกรณีตามความตกลงระหว่างประเทศ เช่น Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS) ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยมีความน่าเชื่อถือ สร้างความเชื่อมั่นของนักธุรกิจต่างชาติในการลงทุนและการประกอบธุรกิจในประเทศไทย

๑๓. กฎหมายนี้ก่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร

- เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมมีการจำกัดสิทธิ เสรีภาพของประชาชนที่จะใช้ประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของสิทธิ แต่การจำกัดสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวเป็นไปโดยชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เนื่องจากมีเป้าหมายเพื่อเป็นการส่งเสริมศิลปะวัฒนธรรม ความคิดสร้างสรรค์ การลงทุนในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ และการแข่งขันอย่างเป็นธรรม

- ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมมีส่วนในการสร้างความเป็นธรรมในสังคมโดยการกำหนดให้ผู้สร้างสรรค์ เช่น ศิลปิน นักเขียน มีสิทธิแต่ผู้เดียวในงานที่ตนได้สร้างสรรค์ขึ้น สิทธินี้มีส่วนช่วยให้ผู้สร้างสรรค์ได้รับประโยชน์จากผลงานของตน ไม่ถูกเอาเปรียบจากบุคคลอื่นที่ทำซ้ำหรือใช้ประโยชน์จากงานโดยไม่ได้รับอนุญาต

- เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันหรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นกฎหมายที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการสร้างเสริมศักยภาพในการแข่งขันของประเทศไทย ทำให้ธุรกิจสร้างสรรค์ของไทยสามารถใช้ประโยชน์จากผลงานของตนได้อย่างเต็มที่ และทำให้งานอันมีลิขสิทธิ์ของไทยได้รับความคุ้มครองในต่างประเทศตามหลักการต่างตอบแทน (Reciprocity) ทำให้ชาวต่างชาติไม่อาจหาประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ของเจ้าของลิขสิทธิ์ไทยโดยไม่ได้รับอนุญาต

- เป็นการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ

ประเทศไทยเป็นภาคีหรือมีพันธกรณีที่จำเป็นต้องเข้าเป็นภาคีความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และสิทธิของนักแสดงจำนวน ๕ ฉบับ ได้แก่

๑. อนุสัญญากรุงเบิร์นว่าด้วยการคุ้มครองงานวรรณกรรมและศิลปกรรม (Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works)

๒. ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (Agreements on Trade- Related Aspects of Intellectual Property Rights: TRIPS)

๓. สนธิสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Copyright Treaty: WCT)

๔. สนธิสัญญาว่าด้วยนักแสดงและสิ่งบันทึกเสียงขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Performances and Phonograms Treaty: WPPT)

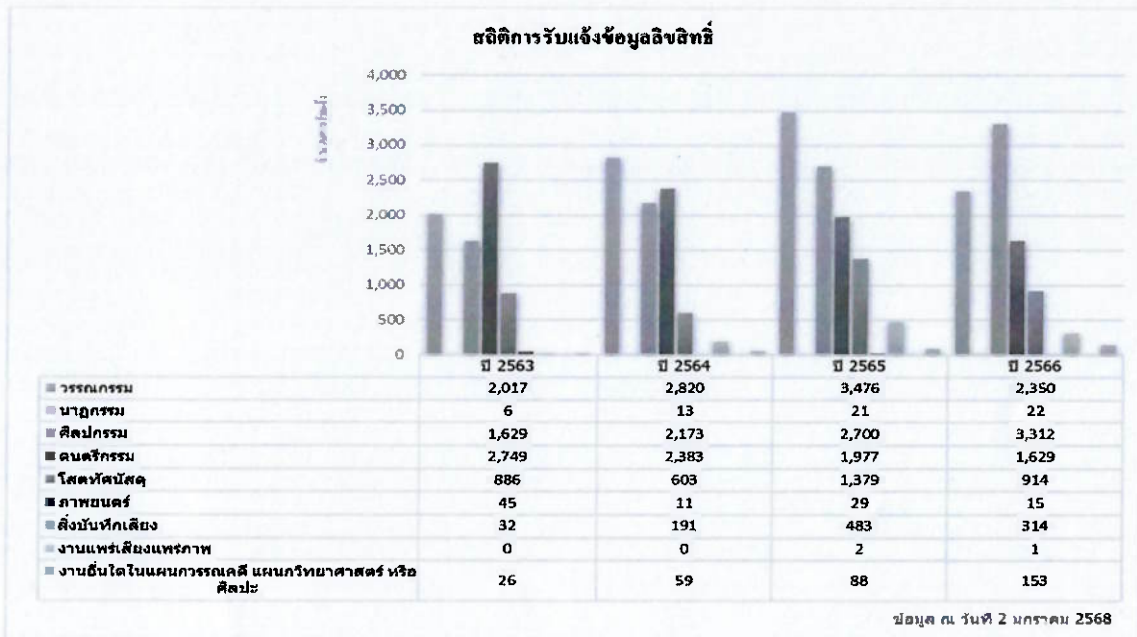
๕. สนธิสัญญามาร์ราเคช เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงงานที่มีการโฆษณาแล้วสำหรับคนตาบอด คนพิการทางการเห็น และคนพิการทางสื่อสิ่งพิมพ์ (Marrakesh Treaty to Facilitate Access to Published Works for Persons Who Are Blind, Visually Impaired or Otherwise Print Disabled)

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมจึงมีความสำคัญและจำเป็นในการทำให้กฎหมายของประเทศไทยสอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ

๑๔. มีสถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย หรือสถิติการปฏิบัติตามและการบังคับการ ให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

๑. สถิติการรับแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์

การรับแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ พบว่ามีการแจ้งข้อมูลงานอันมีลิขสิทธิ์ประเภท ประเภทงานศิลปกรรมมากที่สุด ตามด้วยงานวรรณกรรม ดนตรีกรรม และสัตตภัณฑ์วัสดุ ตามลำดับ โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นมา ได้มีการแจ้งข้อมูลเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๒. สถิติการยื่นแบบการแจ้งข้อมูลการใช้ชื่อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อประโยชน์ ของคนพิการที่ไม่สามารถเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ได้

การแจ้งข้อมูลการใช้ชื่อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อประโยชน์ของคนพิการที่ไม่สามารถ เข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ได้ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๗ มีการแจ้งข้อมูลทั้งสิ้น ๑๗,๐๗๒ รายการ

ปี	มูลนิธิคนตาบอด ไทย	มูลนิธิช่วยคนตาบอด แห่งประเทศไทย	ศูนย์บริการสนับสนุน นักศึกษา พิการระดับอุดมศึกษา	มูลนิธิธรรมิกชน เพื่อคนตาบอดฯ	รวม
๒๕๖๓	๑,๔๓๓	๔,๔๙๙	๙	-	๕,๙๓๙
๒๕๖๔	๗,๗๒๑	๓๗	-	-	๗,๗๕๘
๒๕๖๕	๑,๑๓๒	๔๗	-	-	๑,๑๗๙
๒๕๖๖	๙๗๐	๔๓	-	๑๐	๑,๐๒๓
๒๕๖๗	๑,๑๑๘	๕๕	-	-	๑,๑๗๓
รวม	๑๒,๓๗๓	๔,๖๘๑	๙	๑๐	๑๗,๐๗๓

ข้อมูล ณ วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๘

๓. สถิติการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญารายปีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
กรมสอบสวนคดีพิเศษ และกรมศุลกากร ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖

ในส่วนของการบังคับใช้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖ มีการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์จำนวนลดน้อยลง แต่งานละเมิดลิขสิทธิ์ที่ยึดได้นั้นมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

ลำดับ	หน่วยงาน	ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564		ปี 2565		ปี 2566		รวมคดีทั้งหมด 2562 - 2566	
		คดี	ของกลาง (ชิ้น)	คดี	ของกลาง (ชิ้น)	คดี	ของกลาง (ชิ้น)	คดี	ของกลาง (ชิ้น)	คดี	ของกลาง (ชิ้น)	คดี	ของกลาง (ชิ้น)
1	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ												
	พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า	2,786	354,015	1,270	323,032	920	833,420	544	932,256	506	1,399,217	6,026	3,841,940
	พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์	1,079	35,410	527	35,469	438	20,643	517	19,048	262	268,167	2,823	378,737
	พ.ร.บ. สิทธิบัตร	5	271	-	-	23	653	9	37	3	20	40	981
	รวม	3,870	389,696	1,797	358,501	1,381	854,716	1,070	951,341	771	1,667,404	8,889	4,221,658
2	กรมสอบสวนคดีพิเศษ												
	พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า	4	732,747	4	512,621	4	2,922,630	9	672,881	12	176,397	33	5,017,276
	พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์	-	-	-	-	-	-	-	-	1	19,975	1	19,975
	พ.ร.บ. สิทธิบัตร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	รวม	4	732,747	4	512,621	4	2,922,630	9	672,881	13	196,372	34	5,037,251
3	กรมศุลกากร	1,006	527,195	1,541	52,517,596	484	1,347,055	498	683,954	731	293,658	4,260	55,369,458
	รวมทั้งสิ้น	4,880	1,649,638	3,342	53,388,718	1,869	5,124,401	1,577	2,308,176	1,515	2,157,434	13,183	64,628,367

ข้อมูล ณ วันที่ 4 กันยายน 2567

๔. สถิติการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญารายเดือนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
กรมสอบสวนคดีพิเศษ และกรมศุลกากร ปี พ.ศ. ๒๕๖๖

ในส่วนของการบังคับใช้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ เมื่อเปรียบเทียบการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์และงานที่ละเมิดลิขสิทธิ์ ระหว่างเดือนมกราคม - สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ และเดือนมกราคม - สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ พบว่า มีจำนวนการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ลดลงกว่า ๒.๒๑% แต่จำนวนงานละเมิดลิขสิทธิ์ที่ยึดได้เพิ่มขึ้นกว่า ๑๐๐.๑๐%

ลำดับ	หน่วยงาน	ปี 2566 (มกราคม - ธันวาคม)		พ.ศ. 2566 (มกราคม - สิงหาคม)		พ.ศ. 2567 (มกราคม - สิงหาคม)		เปรียบเทียบระหว่าง ม.ค.-ส.ค. ของปี 66 และ ม.ค.-ส.ค. ของปี 67	
		คดี	ของกลาง (ชิ้น)	คดี	ของกลาง (ชิ้น)	คดี	ของกลาง (ชิ้น)	คดี เพิ่ม/ลด	ของกลาง เพิ่ม/ลด
1	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ								
	พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า	506	1,399,217	389	1,370,049	345	823,226	(11.31%)	(39.91%)
	พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์	262	268,167	226	266,672	221	529,522	(2.21%)	100.10%
	พ.ร.บ. สิทธิบัตร	3	20	1	10	3	3,230	200.00%	32,200.00%
	รวม	771	1,667,404	616	1,636,731	569	1,355,978	(7.63%)	(16.90%)
2	กรมสอบสวนคดีพิเศษ								
	พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า	12	176,397	9	106,464	7	102,056	(22.22%)	(4.14%)
	พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์	1	19,975	0	0	0	0	0%	0%
	พ.ร.บ. สิทธิบัตร	0	0	0	0	0	0	0%	0%
	รวม	13	196,372	9	106,464	7	102,056	(22.22%)	(4.14%)
3	กรมศุลกากร	731	293,658	556	146,751	358	873,730	(35.61%)	495.38%
	รวมทั้งสิ้น	1,515	2,157,434	1,181	1,889,946	934	2,331,764	(20.91%)	23.59%

๕. สถิติคดีอาญาเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ที่ยื่นต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ในระหว่างปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖

ในส่วนของคดีอาญารฐานละเมิดลิขสิทธิ์ที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ในบรรดาคดีที่ศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด ศาลมักมีคำพิพากษาให้รอกการลงโทษจำเลยมากกว่ามีคำพิพากษาให้ลงโทษถึงประมาณ ๔ เท่า

คำพิพากษา	จำนวนคดี (พ.ศ. ๒๕๖๕)	จำนวนคดี (พ.ศ. ๒๕๖๖)
ลงโทษ	๕๓	๓๕
รอกการลงโทษ	๒๐๓	๑๓๕
รอกการกำหนดโทษ	๔	๐
ยกฟ้อง	๓๕	๖๕
อื่น ๆ เช่น รอลงโทษหรือลงโทษเฉพาะจำเลยบางราย ถอนฟ้อง พิพากษายอมยอม จำหน่ายคดีออกจากสารบบ ความชั่วคราว	๒๗๙	๒๗๕
รวม	๕๗๔	๕๑๐

๑๕. มีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายนี้หรือไม่ อย่างไร

๑๕.๑ บทนิยามคำว่า “ไฮเทคทีคนวัตกรรม” “ภาพยนตร์” “สิ่งบันเทิงเสียง”

- นิยามคำว่า “ไฮเทคทีคนวัตกรรม” “ภาพยนตร์” และ “สิ่งบันเทิงเสียง” ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฉบับปัจจุบันกำหนดให้ต้องมีการบันทึกลงในวัสดุ ทำให้อาจไม่ครอบคลุมงานที่บันทึกไว้ใน Cloud หรือบันทึกโดยเทคโนโลยีที่อาจเกิดขึ้นใหม่ ซึ่งทำให้งานเหล่านั้นอาจไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายลิขสิทธิ์ กฎหมายปัจจุบันจึงยังไม่รองรับพัฒนาการทางเทคโนโลยีในปัจจุบันและที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

๑๕.๒ บทนิยามคำว่า “นักแสดง”

- การคุ้มครองสิทธิของนักแสดงตามกฎหมายลิขสิทธิ์ในปัจจุบัน ศาลฎีกาได้พิพากษาว่าคุ้มครองเฉพาะนักแสดงซึ่งแสดงงานอันมีลิขสิทธิ์เท่านั้น แต่ไม่คุ้มครองผู้แสดงการเดินแบบเสื้อผ้า เช่น นางแบบ หรือพิธีกรซึ่งแสดงท่าทาง เดินและร้องเพลงให้งานสนุกสนาน อย่างไรก็ตาม ขอบเขตการคุ้มครองของนักแสดงนี้ ไม่ได้มีการระบุไว้ในบทบัญญัติที่เป็นลายลักษณ์อักษรในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ แต่เกิดจากการจำกัดขอบเขตโดยการตีความกฎหมายของศาล ส่งผลให้ประชาชนทั่วไปไม่อาจทราบถึงขอบเขตการคุ้มครองของนักแสดงจากบทบัญญัติที่เป็นลายลักษณ์อักษร

- ประเทศไทยมีพันธกรณีตามความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) ที่จะต้องเข้าเป็นภาคีสันธิสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันเทิงเสียง (WIPO Performances and Phonograms

Treaty: WPPT) อย่างไรก็ตาม กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยในปัจจุบันยังมีส่วนที่ไม่สอดคล้องกับ WPPT เช่น ไม่มีการให้ความคุ้มครองแก่นักแสดงซึ่งการแสดงที่เป็นการแสดงออกซึ่งศิลปะวัฒนธรรมดั้งเดิม (traditional cultural expression) แต่ไม่ใช่งานอันมีลิขสิทธิ์

๑๕.๓ บทนิยามคำว่า “เผยแพร่ต่อสาธารณชน”

- ประเทศไทยมีพันธกรณีตามความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) ที่จะต้องเข้าเป็นภาคีสันติสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง (WIPO Performances and Phonograms Treaty: WPPT) อย่างไรก็ตาม กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยในปัจจุบันยังมีส่วนที่ไม่ชัดเจนว่าสอดคล้องกับ WPPT หรือไม่ ได้แก่ สิทธิแต่ผู้เดียวในการเผยแพร่ต่อสาธารณชนตามมาตรา ๑๕ ไม่ชัดเจนว่าครอบคลุมการทำให้เข้าถึงได้ในสถานที่และเวลาที่แต่ละบุคคลเป็นผู้เลือก (making available to the public in such a way that members of the public may access them from a place and at a time individually chosen by them) หรือไม่ ทั้งนี้ เนื่องจากนิยาม “เผยแพร่ต่อสาธารณชน” ไม่ได้กล่าวถึงสิทธิการทำให้สาธารณชนอาจเข้าถึงได้จากสถานที่และเวลาที่แต่ละบุคคลเป็นผู้เลือกไว้อย่างชัดเจน ทำให้เกิดความได้ว่ากฎหมายลิขสิทธิ์ในปัจจุบันไม่ครอบคลุมการอัปโหลดงานขึ้นบนอินเทอร์เน็ต

- ปัจจุบันการใช้ประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์มีสัดส่วนเป็นจำนวนมากที่เป็นการใช้งานผ่านทางอินเทอร์เน็ต การที่กฎหมายมีความคลุมเครือในประเด็นนี้จึงอาจทำให้เกิดข้อพิพาทได้ง่ายและเป็นจำนวนมาก จึงสมควรที่จะมีการระบุให้ชัดเจนเพื่อเป็นการลดโอกาสในการเกิดข้อพิพาท และเพื่อให้มั่นใจว่ากฎหมายสอดคล้องกับพันธกรณีตามความตกลงระหว่างประเทศ

๑๕.๔ บทนิยามคำว่า “การโฆษณา”

- นิยามคำว่า “การโฆษณา” ที่มีอยู่ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฉบับปัจจุบันกำหนดให้หมายความถึง “การนำเสนอจำลองของงานออกจำหน่าย” ซึ่งมีผู้ให้ความเห็นทางกฎหมายว่า หมายความว่าเฉพาะการจำหน่ายสำเนาที่เป็นรูปร่าง (tangible) เท่านั้น ซึ่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานบางประเภทจะเริ่มนับอายุการคุ้มครอง ๕๐ ปีใหม่ เมื่อได้มีการโฆษณาเป็นครั้งแรก ผลที่เกิดขึ้นคือ บรรดางานที่ได้ทำขึ้นและนำออกเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตแต่ไม่มีการจำหน่ายสำเนาที่เป็นรูปร่าง เช่น งานดนตรีกรรม งานภาพยนตร์ ในแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียจะถือว่ายังไม่มี การโฆษณา ดังนั้น เจ้าของลิขสิทธิ์ที่ได้เผยแพร่และหาประโยชน์ในงานผ่านทางอินเทอร์เน็ตไปแล้ว เมื่อใกล้ครบระยะเวลาในการคุ้มครองลิขสิทธิ์จึงอาจอาศัยช่องว่างของกฎหมายในการทำสำเนาที่มีรูปร่างขึ้นออกจำหน่าย เพื่อให้อายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ๕๐ ปีเริ่มนับใหม่

- ช่องว่างของกฎหมายในการสามารถทำให้เริ่มนับอายุการคุ้มครองใหม่ได้นี้ ทำให้การคุ้มครองลิขสิทธิ์ขาดเสถียรภาพ (Predictability) เพราะเจ้าของลิขสิทธิ์และผู้สร้างสรรค์รายอื่น ๆ รวมทั้งประชาชนทั่วไป ไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าระยะเวลาการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานแต่ละชิ้นจะสิ้นสุดลงเมื่อใด และไม่อาจทราบได้ว่าเจ้าของลิขสิทธิ์ของงานแต่ละชิ้นจะมีการนำเสนอที่เป็นรูปร่างออกจำหน่ายเพื่อขยายอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์หรือไม่ ซึ่งทำให้เกิดความเสี่ยงทางกฎหมายในการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับงานอันมีลิขสิทธิ์

๑๕.๕ การคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ

- พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ใช้คำว่า “อนุสัญญา” เพื่อกล่าวถึงความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วยทุกชนิด แต่เนื่องจากคำว่า

อนุสัญญา โดยทั่วไปมีความหมายที่เฉพาะเจาะจงกว่าคำว่าความตกลงระหว่างประเทศ จึงอาจทำให้ประชาชนทั่วไปสับสนได้ว่าคำว่า “อนุสัญญา” นี้ครอบคลุมถึงความตกลงระหว่างประเทศที่มีชื่อเรียกอย่างอื่น เช่น สนธิสัญญา ด้วยหรือไม่

- ประเทศไทยมีพันธกรณีตามความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) ที่จะต้องเข้าเป็นภาคีสันธิสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง (WIPO Performances and Phonograms Treaty: WPPT) อย่างไรก็ตาม กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยในปัจจุบันยังมีส่วนที่ไม่สอดคล้องกับ WPPT เช่น ไม่มีการกำหนดให้นักแสดงต่างชาติซึ่งการแสดงบันทึกอยู่ในสิ่งบันทึกเสียงหรือเผยแพร่อยู่ในงานแพร่เสียงแพร่ภาพที่ได้รับความคุ้มครองลิขสิทธิ์ ได้รับความคุ้มครองสิทธิของนักแสดงในประเทศไทยด้วย

๑๕.๖ สิทธิทางศีลธรรมของผู้สร้างสรรค์และนักแสดง

- ปัจจุบัน ผู้สร้างสรรค์และนักแสดงมีสิทธิที่จะแสดงว่าตนเป็นผู้สร้างสรรค์หรือนักแสดง อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันผู้สร้างสรรค์และนักแสดงยังไม่สามารถเรียกร้องให้แก้ไขชื่อที่ระบุผิดให้ถูกต้องได้ (ตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๔๖๙/๒๕๕๒ กรณีผู้แต่งทำนองเพลงฟ้องร้องบุคคลที่ทำแผ่นเพลงขึ้นมาขายว่าละเมิดสิทธิในการแสดงว่าตนเป็นผู้สร้างสรรค์ โดยการใส่ชื่อผู้แต่งทำนองเพลงผิดคน และใส่ชื่อผู้แต่งคำร้องเป็นผู้แต่งทำนองแทน ศาลได้พิพากษาว่าไม่ได้มีการละเมิดสิทธิที่จะแสดงว่าตนเป็นผู้สร้างสรรค์ เนื่องจากเป็นการใส่ชื่อผิดโดยสุจริต) ผู้สร้างสรรค์และนักแสดงจึงไม่มีช่องทางตามกฎหมายที่จะเรียกร้องให้ผู้รับโอนสิทธิหรือบุคคลอื่นคุ้มครองชื่อของตนในฐานะเป็นผู้สร้างสรรค์หรือนักแสดง

- ประเทศไทยมีพันธกรณีตามความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) ที่จะต้องเข้าเป็นภาคีสันธิสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง (WIPO Performances and Phonograms Treaty: WPPT) อย่างไรก็ตาม กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยในปัจจุบันยังมีส่วนที่ไม่สอดคล้องกับ WPPT ได้แก่ ไม่มีการกำหนดสิทธิทางศีลธรรมให้นักแสดงสามารถเรียกร้องให้บุคคลอื่นระบุว่าตนเป็นนักแสดงได้ (Right of Attribution)

๑๕.๗ สิทธิแต่ผู้เดียวของนักแสดง

- ประเทศไทยมีพันธกรณีตามความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) ที่จะต้องเข้าเป็นภาคีสันธิสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง (WIPO Performances and Phonograms Treaty: WPPT) อย่างไรก็ตาม กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยในปัจจุบันยังมีส่วนที่ไม่สอดคล้องกับ WPPT เช่น ไม่มีการกำหนดให้นักแสดงมีสิทธิแต่ผู้เดียวในการทำซ้ำ (reproduction) จำหน่าย (distribution) ทำให้เข้าถึงได้ในสถานที่และเวลาที่แต่ละบุคคลเป็นผู้เลือก (making available to the public in such a way that members of the public may access them from a place and at a time individually chosen by them) และให้เช่า (rental) เป็นต้น

๑๕.๘ สิทธิได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรมของนักแสดง

- นักแสดงในปัจจุบันมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนจากการใช้งานสิ่งบันทึกเสียง แต่ในทางปฏิบัติ นักแสดงจำนวนมากไม่ได้รับค่าตอบแทนในส่วนนี้แต่อย่างใด ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งเนื่องจากนักแสดง

ไม่ทราบว่าคุณมีสิทธินี้อยู่ ส่วนหนึ่งเนื่องจากนักแสดงไม่มีความสามารถที่จะดำเนินการจัดเก็บค่าตอบแทนด้วยตนเอง

- ผู้ประกอบการซึ่งใช้งานสิ่งบันเทิงเสียงมีหน้าที่ต้องชำระค่าลิขสิทธิ์ให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ในสิ่งบันเทิงเสียงและค่าตอบแทนที่เป็นธรรมให้แก่นักแสดง ทำให้ต้องมีการชำระสองครั้งแก่เจ้าของสิทธิสองรายสำหรับการใช้งานสิ่งบันเทิงเสียงเดียว เป็นการชำระเงินซ้ำซ้อน ทำให้ผู้ประกอบการเกิดความสับสน และมีความไม่สะดวกที่จะใช้งานสิ่งบันเทิงเสียงโดยไม่ละเมิดลิขสิทธิ์

- นักแสดงในปัจจุบันไม่อาจทราบได้ว่า ค่าตอบแทนที่ตนจะได้รับจากสิทธิในการได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรมนี้ เป็นค่าตอบแทนในอัตราเท่าใด เนื่องจากกรณีที่ตกลงค่าตอบแทนกับผู้ใช้งานสิ่งบันเทิงเสียงไม่ได้ จะต้องขอให้อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็นผู้มีคำสั่งกำหนดค่าตอบแทน

๑๕.๙ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการลิขสิทธิ์

- ปัจจุบัน คณะกรรมการลิขสิทธิ์มีอำนาจในการวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๕๕ แต่ไม่มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ในการวินิจฉัย ทำให้ไม่มีอำนาจตามพระราชบัญญัติที่จะกำหนดขั้นตอนและวิธีการต่าง ๆ เช่น แบบที่จะต้องใช้ในการยื่นอุทธรณ์ เป็นต้น ทำให้ไม่มีกฎหมายรองรับกระบวนการและขั้นตอนในการพิจารณาอุทธรณ์

- คณะกรรมการลิขสิทธิ์ไม่มีอำนาจที่จะกำหนดอัตราค่าตอบแทนที่เป็นธรรมของนักแสดง ทำให้เจ้าของลิขสิทธิ์และนักแสดงไม่อาจทราบได้ว่า ค่าตอบแทนที่ตนจะได้รับจากสิทธิในการได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรมนี้ เป็นค่าตอบแทนในอัตราเท่าใด

๑๕.๑๐ การทำลายของกลางในคดีแพ่ง

- ประเทศไทยมีพันธกรณีตามความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) ซึ่งกำหนดให้เจ้าของลิขสิทธิ์สามารถร้องขอให้ศาลในคดีแพ่งมีคำสั่งให้นำสิ่งของที่ละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงไปทำลายหรือทำให้ใช้ไม่ได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย อย่างไรก็ตาม กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยในปัจจุบันมีการกำหนดเกี่ยวกับการนำสิ่งของที่ละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงไปทำลายหรือทำให้ใช้ไม่ได้ อย่างชัดเจน เฉพาะสำหรับในคดีอาญาเท่านั้น

๑๕.๑๑ บทกำหนดโทษ

- ปัจจุบัน มีกลุ่มบุคคลที่อ้างว่าเป็นตัวแทนเจ้าของลิขสิทธิ์ใช้อัตราโทษขั้นต่ำของความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์เป็นเครื่องมือในการข่มขู่ เพื่อเรียกรับทรัพย์สินจากประชาชนทั่วไปและผู้ประกอบการรายย่อย ทำให้ประชาชนที่ไม่รู้กฎหมายและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ต้องจ่ายอมจ่ายเงินจำนวนมากให้แก่กลุ่มบุคคลเหล่านี้ เพื่อไม่ให้ดำเนินคดี แม้ว่าโดยความเป็นจริงแล้วอาจไม่ได้กระทำการละเมิดลิขสิทธิ์เลยก็ตาม นอกจากนี้ ในคดีอาญาเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ที่มีการฟ้องร้องต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ บรรดาคดีที่ศาลได้พิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด ส่วนมากศาลมักมีคำพิพากษาให้รอกการลงโทษ เนื่องจากเห็นว่าอัตราโทษขั้นต่ำทำให้ศาลไม่สามารถกำหนดโทษให้สอดคล้องกับพฤติการณ์และความร้ายแรงของความผิดที่จำเลยกระทำได้ การดำเนินคดีเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ในปัจจุบันจึงมีลักษณะที่ทำให้ผู้บริสุทธิ์ต้องชำระค่าเสียหาย ในขณะที่ผู้กระทำความผิดไม่ถูกลงโทษ

ส่วนที่ ๓
การตรวจสอบเนื้อหาของกฎหมาย

๑๖. กฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาที่บัญญัติไว้เพื่อให้ความคุ้มครองงานที่เกิดจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การใช้สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ความวิริยะอุตสาหะ และเป็นงานตามที่กฎหมายกำหนดเป็นการเฉพาะ โดยหลักการทั่วไปของร่างพระราชบัญญัตินี้จึงไม่มีความซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นอย่างใดก็ตาม มีประเด็นที่มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น ดังนี้

๑๖.๑ มาตรา ๔ บทนิยามคำว่า “ศิลปกรรม” มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ๆ เช่น กฎหมายสิทธิบัตร กฎหมายเครื่องหมายการค้า

๑๖.๒ มาตรา ๑๕(๕) เกี่ยวกับการอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้ลิขสิทธิ์จะต้องไม่เป็นการอนุญาตโดยกำหนดเงื่อนไขในลักษณะที่เป็นการจำกัดการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรม มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายแข่งขันทางการค้า

๑๖.๓ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๕๑/๑ เกี่ยวกับสิทธิทางศีลธรรมของผู้สร้างสรรค์และนักแสดง มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายเกี่ยวกับการหมิ่นประมาท

๑๖.๔ มาตรา ๗๕ เกี่ยวกับการรับสิ่งของละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงและสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิดในคดีอาญา และให้ศาลอาจสั่งให้ทำให้สิ่งนั้นใช้ไม่ได้หรือทำลายสิ่งนั้น มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอาญาและกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องการริบทรัพย์สิน

๑๗. มีการฟ้องคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง หรือการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกี่ยวกับกฎหมายนี้ที่เรื่องและในประเด็นใด
ไม่มี

๑๘. การใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ และโทษอาญาในกฎหมายนี้ (ถ้ามี) ยังมีความเหมาะสมอยู่หรือไม่ อย่างไร

ความเหมาะสมของระบบอนุญาต

โดยทั่วไปพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่มีการใช้ระบบการขออนุญาตจากทางราชการก่อนการดำเนินการ แต่ผู้ที่ประสงค์จะใช้งานอันมีลิขสิทธิ์จะต้องได้รับอนุญาตจากเอกชนผู้ที่เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์นั้นก่อน จึงจะสามารถใช้งานโดยไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ได้

ทั้งนี้ หากเจ้าของลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดง และผู้ที่ประสงค์จะใช้งานหรือการแสดงที่ได้รับการคุ้มครองไม่สามารถตกลงอนุญาตกันได้ ผู้ที่ประสงค์จะใช้งานหรือการแสดงที่ได้รับการคุ้มครองสามารถขออนุญาตต่ออธิบดีแทนเจ้าของสิทธิได้ ๒ กรณี ดังนี้

๑. ขอให้อธิบดีกำหนดค่าตอบแทนที่เป็นธรรมสำหรับการนำสิ่งบันทึกการแสดงไปแพร่เสียงหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยตรง

๒. ขอให้อธิบดีกำหนดค่าตอบแทนที่เป็นธรรมสำหรับการจัดทำคำแปลเป็นภาษาไทย ซึ่งสิ่งพิมพ์ หรืออย่างอื่นที่คล้ายคลึงกัน เพื่อประโยชน์ในการเรียน การสอน หรือค้นคว้าที่มีได้ มีวัตถุประสงค์เพื่อหากำไร

ระบบอนุญาตนี้มีความจำเป็นและเหมาะสมเพื่อเป็นการสร้างความสมดุลระหว่างสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ กับประโยชน์ของสาธารณชนในการเข้าถึงงานหรือการแสดงที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายลิขสิทธิ์

ความเหมาะสมของระบบคณะกรรมการ

ระบบคณะกรรมการมีความจำเป็นเพื่อเป็นการกำกับดูแลการใช้ดุลพินิจของราชการ โดยบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญในด้านลิขสิทธิ์และงานสร้างสรรค์ และเพื่อให้ข้อมูลเชิงลึกสำหรับการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายและการใช้งานกฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความเหมาะสมของการให้อำนาจดุลพินิจแก่เจ้าหน้าที่

โดยทั่วไป พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่มีการใช้ระบบการขออนุญาตจากทางราชการก่อนการดำเนินการ แต่ผู้ที่ประสงค์จะใช้งานอันมีลิขสิทธิ์จะต้องได้รับอนุญาตจากเอกชนผู้ที่เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์นั้นก่อนจึงจะสามารถใช้งานโดยไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ได้

ทั้งนี้ หากเจ้าของลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดง และผู้ที่ประสงค์จะใช้งานหรือการแสดงที่ได้รับการคุ้มครองไม่สามารถตกลงอนุญาตกันได้ ผู้ที่ประสงค์จะใช้งานหรือการแสดงที่ได้รับการคุ้มครองสามารถขออนุญาตต่ออธิบดีแทนเจ้าของสิทธิได้ ๒ กรณี ดังนี้

๑. ขอให้อธิบดีกำหนดค่าตอบแทนที่เป็นธรรมสำหรับการนำสิ่งบันทึกการแสดงไปแพร่เสียงหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยตรง

๒. ขอให้อธิบดีกำหนดค่าตอบแทนที่เป็นธรรมสำหรับการจัดทำคำแปลเป็นภาษาไทย ซึ่งสิ่งพิมพ์ หรืออย่างอื่นที่คล้ายคลึงกัน เพื่อประโยชน์ในการเรียน การสอน หรือค้นคว้าที่มีได้ มีวัตถุประสงค์เพื่อหากำไร

การให้อำนาจดุลพินิจแก่เจ้าหน้าที่นี้มีความจำเป็นเพื่อเป็นการสร้างความสมดุลระหว่างสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ กับประโยชน์ของสาธารณชนในการเข้าถึงงานหรือการแสดงที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายลิขสิทธิ์ นอกจากนี้ การใช้อำนาจดุลพินิจดังกล่าวยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการลิขสิทธิ์ซึ่งประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญในด้านลิขสิทธิ์และงานสร้างสรรค์ โดยประชาชนสามารถอุทธรณ์คำสั่งของอธิบดีไปยังคณะกรรมการลิขสิทธิ์ได้

ความเหมาะสมของการกำหนดโทษอาญา

ประเทศไทยมีพันธกรณีตามความตกลงความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (Agreements on Trade- Related Aspects of Intellectual Property Rights: TRIPS) มาตรา ๖๑ (Article ๖๑) ที่กำหนดให้มีโทษทางอาญาสำหรับการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อการค้า โดยจะต้องมีโทษจำคุก และหรือ ปรับ ที่เพียงพอในการป้องปรามการกระทำละเมิดนั้น ๆ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะกำหนดโทษทางอาญาไว้ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ศาลสามารถกำหนดโทษให้สอดคล้องกับพฤติการณ์และความร้ายแรงของความผิดที่จำเลยกระทำได้ เป็นการเหมาะสมที่จะยกเลิกอัตราโทษขั้นต่ำที่มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฉบับปัจจุบัน

ส่วนที่ ๔
ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๑๙. การรับฟังความคิดเห็น

- ได้รับฟังความคิดเห็นโดยถูกต้องตามข้อ ๕ และข้อ ๖ ของแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายแล้ว โดยวิธีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องผ่านหน้าเว็บไซต์ระบบกลางทางกฎหมาย (law.go.th) และหน้าเว็บไซต์ของกรมทรัพย์สินทางปัญญา (www.ipthailand.go.th) ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กรกฎาคม - ๘ กันยายน ๒๕๖๖ รวมเป็นระยะเวลา ๔๗ วัน
- ได้รับฟังความคิดเห็นโดยวิธีอื่นนอกจากผ่านระบบกลาง (หากมี โดยระบุทุกวิธี) มีหนังสือสอบถามความคิดเห็นไปยังผู้ประกอบการเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ สำนักงานกฎหมาย พร้อมทั้งได้จัดประชุมประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๗ ณ สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

ผู้เกี่ยวข้องมีความเห็นเกี่ยวกับกฎหมายนี้หรือผลกระทบของกฎหมายนี้อย่างไร

(๑) สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมาย

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมาย				
ข้อ	ประเด็นคำถาม	เห็นด้วย / เหมาะสม / ไม่พบ ปัญหา	ไม่เห็นด้วย / ไม่เหมาะสม / พบปัญหา	ไม่แสดง ความ คิดเห็น
๑	ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ เพื่อตอบสนองการสร้างสรรค การใช้สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ และความวิริยะอุตสาหะของเจ้าของผลงาน ประเภทต่างๆ และก่อให้เกิดแรงจูงใจในการสร้างสรรค์งาน ต่อไป และมุ่งหมายให้สังคมได้ใช้ประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ เพื่อให้มีการเผยแพร่ความรู้อย่างกว้างขวาง	๙ (๑๐๐%)	๐ (๐%)	๐ (๐%)
๒	ท่านเห็นว่าพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ ยังมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันหรือไม่	๙ (๑๐๐%)	๐ (๐%)	๐ (๐%)
๓	ท่านเห็นว่าพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ เป็นประโยชน์หรือส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต หรือเป็นอุปสรรคต่อ การประกอบ อาชีพของท่านหรือไม่ อย่างไร	๘ (๘๙%)	๑ (๑๑%)	๐ (๐%)
๔	ท่านพบปัญหาหรืออุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายตาม พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ หรือไม่ อย่างไร	๕ (๕๖%)	๔ (๔๔%)	๐ (๐%)
๕	ท่านเห็นว่าบทนิยามต่างๆ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุง แก้ไขอย่างไร	๗ (๗๘%)	๒ (๒๒%)	๐ (๐%)

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมาย				
ข้อ	ประเด็นคำถาม	เห็นด้วย / เหมาะสม / ไม่พบ ปัญหา	ไม่เห็นด้วย / ไม่เหมาะสม / พบปัญหา	ไม่แสดง ความ คิดเห็น
๖	ท่านเห็นว่าประเภทของงานที่ถือว่าเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ และการได้มาซึ่งลิขสิทธิ์ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร	๖ (๖๗%)	๒ (๒๒%)	๑ (๑๑%)
๗	ท่านเห็นว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร	๘ (๘๙%)	๑ (๑๑%)	๐ (๐%)
๘	ท่านเห็นว่าการรับแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ มีความจำเป็นและมีประโยชน์หรือไม่	๙ (๑๐๐%)	๐ (๐%)	๐ (๐%)
๙	ท่านเห็นว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร	๘ (๘๙%)	๑ (๑๑%)	๐ (๐%)
๑๐	ท่านเห็นว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร	๗ (๗๘%)	๒ (๒๒%)	๐ (๐%)
๑๑	ท่านเห็นว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิของนักแสดงตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร	๗ (๗๘%)	๒ (๒๒%)	๐ (๐%)
๑๒	ท่านเห็นว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อมูลการบริหารสิทธิและมาตรการทางเทคโนโลยีตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร	๘ (๘๙%)	๑ (๑๑%)	๐ (๐%)
๑๓	ท่านเห็นว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับการใช้สิทธิในพหุติการณพิเศษตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร	๙ (๑๐๐%)	๐ (๐%)	๐ (๐%)
๑๔	ท่านด้วยกับอำนาจ บทบาท และหน้าที่ของคณะกรรมการลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ หรือไม่ อย่างไร	๘ (๘๙%)	๑ (๑๑%)	๐ (๐%)
๑๕	ท่านเห็นว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับคณะกรรมการลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร	๙ (๑๐๐%)	๐ (๐%)	๐ (๐%)
๑๖	ท่านเห็นว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และสิทธิของนักแสดงระหว่างประเทศตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร	๘ (๘๙%)	๑ (๑๑%)	๐ (๐%)
๑๗	ท่านเห็นว่าบทบัญญัติในส่วนของคดีเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ สิทธิของนักแสดง ข้อมูลการบริหารสิทธิ และมาตรการทางเทคโนโลยีตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร	๗ (๗๘%)	๒ (๒๒%)	๐ (๐%)

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมาย				
ข้อ	ประเด็นคำถาม	เห็นด้วย / เหมาะสม / ไม่พบ ปัญหา	ไม่เห็นด้วย / ไม่เหมาะสม / พบปัญหา	ไม่แสดง ความ คิดเห็น
๑๘	ท่านเห็นว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร	๗ (๗๘%)	๒ (๒๒%)	๐ (๐%)
๑๙	ท่านเห็นว่าการกำหนดให้มีบทลงโทษทางอาญาสำหรับผู้กระทำละเมิดลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความจำเป็นหรือไม่อย่างไร	๕ (๕๖%)	๔ (๔๔%)	๐ (๐%)
๒๐	ท่านเห็นว่าบทลงโทษผู้กระทำละเมิดตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร	๗ (๗๘%)	๒ (๒๒%)	๐ (๐%)
๒๑	ท่านเห็นว่าพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ ควรมีการปรับปรุง แก้ไข หรือเพิ่มเติมในเรื่องใดอีกหรือไม่ อย่างไร	๕ (๕๖%)	๔ (๔๔%)	๐ (๐%)

(๒) ความคิดเห็นและข้อสังเกตที่ได้รับ

๒.๑ ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ เพื่อตอบสนองการสร้างสรรคการใช้สติปัญญา ความรู้ความสามารถ และความวิริยะอุตสาหะของเจ้าของผลงานประเภทต่าง ๆ และก่อให้เกิดแรงจูงใจในการสร้างสรรค์งานต่อไป และมุ่งหมายให้สังคมได้ใช้ประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ เพื่อให้มีการเผยแพร่ความรู้อย่างกว้างขวาง

- เห็นด้วย เพราะวิทยาการต่าง ๆ ก้าวหน้าไปอย่างมาก ความจำเป็นที่ต้องแก้ไขกฎหมายลิขสิทธิ์ให้ทันสมัยเหมาะสมกับยุคสมัยที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงเป็นความจำเป็นที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง

๒.๒ ท่านเห็นว่าพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ ยังมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันหรือไม่

- เห็นด้วย การมีกฎหมายลิขสิทธิ์นั้นจะช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ที่แข่งขันกันบนพื้นที่ของความโปร่งใสตรวจสอบได้ ไม่ใช่เฉพาะในสภาพการณ์ปัจจุบัน แม้ในอนาคตก็ยังจำเป็นอยู่

- เห็นด้วย มีความจำเป็น อย่างไรก็ตาม ควรปรับปรุงให้สอดคล้องสภาพการณ์ในปัจจุบัน ตามการเปลี่ยนแปลงของดิจิทัลเทคโนโลยีและงานสร้างสรรค์รูปแบบใหม่ รวมทั้งการขยายตัวของการทำงานสร้างสรรค์ไปต่อยอดใช้งาน

๒.๓ ท่านเห็นว่าพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ เป็นประโยชน์หรือส่งผลกระทบต่อการค้าทางชีวิตหรือเป็นอุปสรรคต่อ การประกอบอาชีพของท่านหรือไม่ อย่างไร

- เห็นด้วย การปฏิบัติตามกฎหมายไม่ใช่อุปสรรคของสุจริตชนแต่อย่างใด

- เห็นด้วย ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์งานลิขสิทธิ์ในหลายรูปแบบ เป็น Platform ที่สร้างตัวบวกของงานลิขสิทธิ์ให้เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะงานลิขสิทธิ์ที่บริโภคได้ในลักษณะ Commercializable หรือ Industrializable

- เห็นด้วย เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของบุคลากรและธุรกิจสร้างสรรค์ ซึ่งต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองสิทธิ ใช้ประโยชน์สร้างรายได้ของงานที่นักสร้างสรรค์จัดทำขึ้น อย่างไรก็ตาม บางมาตรายังเป็นอุปสรรคในการต่อยอดใช้งานสร้างสรรค์ให้มีความแพร่หลายและเกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ยิ่งขึ้น

๒.๔ ท่านพบปัญหาหรืออุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ หรือไม่ อย่างไร

- พบปัญหา ประชาชนไม่มีความเข้าใจในกฎหมายที่ดีพอ ผู้กระทำความผิดก็ให้ข้อมูลในเจตนาหมิ่นแค้นอย่างผิด ๆ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้เป็นช่องทางในการแสวงผลประโยชน์โดยมิชอบ

- พบปัญหา เกี่ยวกับการตรวจสอบตัวตนเจ้าของลิขสิทธิ์และงานลิขสิทธิ์ก้ำพราว

- พบปัญหา คำนิยามคำว่า “ลิขสิทธิ์” ในหลายประเทศที่มีการกล่าวอ้างถึงการละเมิดลิขสิทธิ์ในประเทศผู้ใช้ลิขสิทธิ์ไม่ตรงกับของประเทศที่เป็นต้นตอหรือเจ้าของงานลิขสิทธิ์

- พบปัญหา ได้แก่

๑. เจ้าของลิขสิทธิ์ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ ประโยชน์ของผลงานที่ตนเองสร้างสรรค์

๒. กลไกการตลาดเอื้อให้นายทุนมีโอกาส Buy out หรือซื้อสิทธิขาดผลงานสร้างสรรค์จากเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือสร้างเงื่อนไขค่าตอบแทนในสัญญาจ้างหรือสัญญาซื้อขายงานที่ไม่เป็นธรรม

๓. องค์กรที่ดูแล ติดตาม จัดเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมคอนเทนต์ดนตรีมีจำนวนมากและไม่ได้จัดทำเกณฑ์การจัดสรรค่าตอบแทนที่เป็นมาตรฐาน ในขณะที่บางอุตสาหกรรมสร้างสรรค์มีองค์กรที่จัดเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์จำนวนน้อย

๔. กฎหมายบางมาตราส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการต่อยอดนำผลงานสร้างสรรค์ไปใช้งานเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดโทษทางอาญา

๕. ปัจจุบันกำหนดโครงสร้างการจัดสรรค่าตอบแทนผลงานที่มีลิขสิทธิ์อย่างเป็นธรรม

๒.๕ ท่านเห็นว่าบทนิยามต่างๆ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสม ควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

- ไม่เหมาะสม ควรต้องปรับปรุงให้ทันกับวิทยาการสมัยใหม่ คำนิยามใน พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเคยมีบทเรียนที่หลายประเทศในโลกต้องแก้ไขให้รวมคำว่า “โปรแกรมคอมพิวเตอร์” ให้เป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ด้านวรรณกรรม ก็ด้วยการยื่นคำขู่จาก U.S.A. ที่ต้องการให้ Software ซึ่งที่จริงรวมอยู่ใน HW โดยเฉพาะ OS ต่าง ๆ เป็นลิขสิทธิ์ที่มีอายุการใช้งานถึง ๕๐ ปี คือจากอายุของผู้เป็นเจ้าของงานลิขสิทธิ์ที่ถึงแก่กรรมในกรณีของบุคคลธรรมดา แต่ U.S.A. ไม่ต้องการให้ไปรวมอยู่ใน HW ที่จะเปลี่ยนสิทธิ์บัตร ซึ่งมีอายุจำกัดอยู่ที่ ๒๐ ปี เรื่องนี้จำต้องรู้ทันชาติมหาอำนาจ

- ไม่เหมาะสม

๑. ควรปรับปรุงบทนิยามให้สอดคล้องตามสนธิสัญญาว่าด้วยการแสดงและสิ่งบันทึกเสียงขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก หรือ WIPO Performances and Phonograms Treaty (WPPT)

๒. ควรปรับปรุงนิยาม “โปรแกรมคอมพิวเตอร์” โดยเพิ่มเติม “โปรแกรมคอมพิวเตอร์” หมายความว่า คำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใดที่นำไปใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือสื่อสาร โทรศัพท์ หรืออุปกรณ์ที่สามารถใช้ประมวลผลโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อให้เครื่องคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ต่างๆ นั้น ทำงานหรือเพื่อให้ได้รับผลอย่างหนึ่งอย่างใด ไม่ว่าจะในสถานะออนไลน์ หรือออฟไลน์ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะ เป็นภาษาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในลักษณะใด และควรหมายความรวมถึง เกม และ ดิจิทัลคอนเทนต์ โดยอ้างอิงนิยามของ องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

หรือ OECD The Organization for Economic Cooperation and Development เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาด้วย

๓. ควรปรับปรุงนิยาม “ผู้ให้บริการ” หมายความว่า ผู้ให้บริการ เป็นสื่อกลางส่งผ่านข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือให้สามารถติดต่อถึงกันโดยประการอื่นผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ และให้หมายความรวมถึงผู้ให้บริการเก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ เป็นการชั่วคราว ผู้ให้บริการรับฝากข้อมูลคอมพิวเตอร์ “เพิ่มเติม : การบริการรับ – ส่ง หรือถ่ายโอนไฟล์ข้อมูลดิจิทัล สู่ระบบคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต คลาวด์ หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวกับอุปกรณ์ไร้สาย และเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูล” และผู้ให้บริการสืบค้นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์ด้วย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการในนามของตนเองหรือบุคคลอื่น หรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น

๔. ควรปรับเพิ่มเติมหลักการส่งเสริมการต่อยอดใช้งานลิขสิทธิ์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ระบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์

๒.๖ ท่านเห็นว่าประเภทของงานที่ถือว่าเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ และการได้มาซึ่งลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

- ไม่เหมาะสม ในบางเรื่องตามความเห็นในข้อ ๕. เพราะขัดหลักการของความเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ แต่ก็ต้องยอมตามนั้นด้วยเหตุผลที่กล่าวแล้ว

- ไม่เหมาะสม

๑. ควรทบทวนมาตรา ๘ (๑) และ (๒) ให้ครอบคลุมในกรณีการเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ผ่านระบบคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์ไร้สาย เครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือระบบคลาวด์ออกไปสู่ประเทศอื่นนอกเหนือประเทศที่เป็นภาคี ให้ได้รับการคุ้มครองสิทธิในผลงานด้วย

๒. ควรทบทวนมาตรา ๙ ให้ระบุระยะเวลาที่ชัดเจน และเป็นธรรมในสัญญาจ้างงานหรือจ้างทำผลงานที่ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ขึ้นในฐานะพนักงานหรือลูกจ้าง ถ้ามิได้ทำเป็นหนังสือตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น

๓. ควรทบทวนมาตรา ๑๑ กลไกปกป้องสิทธิประโยชน์ผู้สร้างสรรค์งานต้นฉบับ (Original) และการจัดสรรค่าตอบแทนผลงานให้แก่ผู้สร้างสรรค์เดิม ซึ่งผู้ที่ได้ดัดแปลงผลงานอันมีลิขสิทธิ์นำไปใช้พัฒนา ต่อยอดเพื่อแสวงหาประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ให้ตอบแทนแก่ผู้สร้างสรรค์งานต้นฉบับอย่างเป็นธรรมและมีสัดส่วนที่ชัดเจนเพื่อเปิดโอกาสและกระตุ้นให้เกิดการต่อยอดสร้างสรรค์ผลงาน

๔. ควรทบทวนมาตรา ๑๔ ลิขสิทธิ์งาน ที่เกิดจากคำสั่งซื้อสั่งจ้างเป็นของรัฐ เว้นแต่จะตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น

๒.๗ ท่านเห็นว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

- เหมาะสม ควรกำหนดเป็นกรอบกว้างๆ เพื่อการพัฒนาให้เป็นไปตามสภาพสังคมที่พัฒนาขึ้น

- เหมาะสม แต่ก็ต้องดูให้เหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเทคโนโลยี โดยเฉพาะ AI ที่สามารถเข้ามาปรับใช้งานกันอย่างมากในปัจจุบัน

- ไม่เหมาะสม ควรทบทวนกำหนดให้มีอัตราค่าตอบแทนขั้นต่ำที่เป็นธรรม เพื่อเป็นบรรทัดฐานสำหรับเจ้าของผลงาน เนื่องจากในปัจจุบัน หน่วยจัดเก็บยังไม่สามารถชี้แจงโครงสร้างหรือเกณฑ์การจัดสรรค่าตอบแทนให้สมาชิกได้อย่างชัดเจน เนื่องจากกลไกตลาด และรูปแบบธุรกิจแพลตฟอร์มออนไลน์ที่แตกต่างกัน

๒.๘ ท่านเห็นว่าการรับแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ มีความจำเป็นและมีประโยชน์หรือไม่

- มีความจำเป็นและมีประโยชน์ แต่ต้องระวังเจ้าหน้าที่ใช้เป็นช่องทางแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ หรือมีการกลั่นแกล้งกันเองในระหว่างประชาชน

- มีความจำเป็นและมีประโยชน์ ควรทำระบบการรับแจ้งให้สะดวกและง่ายเหมาะสมกับการยื่นข้อมูลลิขสิทธิ์ ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ตรวจและอนุญาตให้มีการจดทะเบียนข้อมูลลิขสิทธิ์ การจดทะเบียนไม่ได้เป็นการรับรองว่า “เป็นงานลิขสิทธิ์” ตามความเห็นของทางราชการต่อกรมฯ

๒.๙ ท่านเห็นว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

- ไม่เหมาะสม บทลงโทษที่มีโทษปรับทางอาญาอย่างเดียว ปัจจุบันต้องเปลี่ยนเป็นโทษปรับทางพินัย ซึ่งไม่ใช่โทษอาญา หรือปรับทางแพ่งและทางปกครอง

๒.๑๐ ท่านเห็นว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

- เหมาะสม แต่ต้องให้มีการพัฒนาไปตามสมัยอันเป็นปัจจุบัน

- เหมาะสม แต่ควรต้องคำนึงถึงงานอันเป็นลิขสิทธิ์ประเภทที่อยู่ในข่าย Commercializable หรือ Industrializable เช่น ซอฟต์แวร์ต่าง ๆ เพราะเป็นงานที่ผูกขาดตลาดการใช้ระบบเครื่องคอมพิวเตอร์และโทรศัพท์มือถือ

- ไม่เหมาะสม หลักเกณฑ์ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ในงานดนตรีกรรม ยังไม่สอดคล้องกับการบังคับใช้กฎหมายในปัจจุบัน

- ไม่เหมาะสม ควรปรับปรุงในกรณีการถูกละเมิดข้อมูลโดยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์รูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ ไวรัสคอมพิวเตอร์ ระบบเน็ตเวิร์กคอมพิวเตอร์ หรือบักในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และควรกำหนดให้แสดงหลักฐานเพื่อการพิสูจน์ทราบความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ตามความเหมาะสม (เอกสารจากทางราชการ หรือ Digital Time Stamp)

๒.๑๑ ท่านเห็นว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิของนักแสดงตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

- เหมาะสม ในปัจจุบันเหมาะสมแต่สิทธิของนักแสดงอาจต้องแก้ไขปรับปรุงไปใหม่ให้เข้ากับยุคสมัย Robotic AI

- ไม่เหมาะสม ควรปรับให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศ The WIPO Performances and Phonograms Treaty (WPPT)

- ไม่เหมาะสม ควรทบทวนวิธีการกำหนดอัตราค่าตอบแทนที่เป็นธรรมแก่นักแสดง เนื่องจากอุตสาหกรรมคอนเทนต์ในปัจจุบันการแพร่เสียงหรือเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ต่อสาธารณชนในปัจจุบัน มีจำนวนช่องทางมากขึ้น และนำไปเผยแพร่ซ้ำในช่องทางต่างๆเพิ่มขึ้น

๒.๑๒ ท่านเห็นว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อมูลการบริหารสิทธิและมาตรการทางเทคโนโลยีตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

- เหมาะสม การจดทะเบียนนี้ต้องไม่ให้ความเข้าใจผิดและต้องชัดเจนว่าไม่ใช่ระบบ First-to-File” การได้มีลิขสิทธิ์หรือไม่อย่างไรเป็นไปตามการนำงานสร้างสรรค์ออกสู่สาธารณะ

- ไม่เหมาะสม ควรปรับแก้ไขข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์กรณีของข้อมูลการบริหารสิทธิและมาตรการทางเทคโนโลยี ให้สอดคล้องกับ DMCA ซึ่งมีรายละเอียดข้อยกเว้นในแต่ละกรณีที่ชัดเจนเหมาะสมกับสถานการณ์ยุคดิจิทัลมากกว่ากฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทย

๒.๑๓ ท่านเห็นว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับการใช้ลิขสิทธิ์ในพฤติการณ์พิเศษตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

- เหมาะสม พฤติการณ์พิเศษให้ใช้มาตรฐานเดียวกับของ Berne Convention และ WIPO

๒.๑๔ ท่านด้วยกับอำนาจ บทบาท และหน้าที่ของคณะกรรมการลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ หรือไม่ อย่างไร

- เหมาะสม ควรปรับปรุงให้สอดคล้องกับสังคมยุคดิจิทัลอยู่เสมอ โดยเฉพาะงานด้านประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนโดยทั่วไปได้ทราบถึงพัฒนาการของความสำคัญของกฎหมายลิขสิทธิ์

- ไม่เหมาะสม อาจเป็นการรวมอำนาจโดยไม่มีการคานอำนาจกับหน่วยงานอื่น

๒.๑๕ ท่านเห็นว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับคณะกรรมการลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

- เหมาะสม แต่ควรเพิ่มกรรมการที่มาจากตัวแทนของภาคสังคมและเอกชนให้มากขึ้น เช่น สภาดิจิทัลฯ สภาวิชาชีพต่างๆ

๒.๑๖ ท่านเห็นว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และสิทธิของนักแสดงระหว่างประเทศตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

- เหมาะสม แต่อาจต้องปรับปรุง เพราะคำว่า “ระหว่างประเทศ” ปัจจุบันการแสดงบน Digital Platforms ต่าง ๆ เช่น Tik Tok, TS หรืออื่น ๆ ไม่มีพรมแดนอยู่แล้ว ทุกคนสามารถเข้าถึงได้

- ไม่เหมาะสม ควรปรับให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศ The WIPO Performances and Phonograms Treaty (WPPT)

๒.๑๗ ท่านเห็นว่าบทบัญญัติในส่วนของคดีเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ สิทธิของนักแสดง ข้อมูลการบริหารสิทธิและมาตรการทางเทคโนโลยีตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

- ไม่เหมาะสม ควรแก้ไขให้สอดคล้องกับกฎหมายปรับเป็นพินัย และควรยกเลิกโทษจำคุก

- ไม่เหมาะสม มาตรา ๖๒ สันนิษฐานไว้ก่อนว่างานที่มีการฟ้องร้องในคดีนั้น เป็นงานอันมีลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงตามพระราชบัญญัตินี้ และโจทก์เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือสิทธิของนักแสดงในงานดังกล่าว เว้นแต่จำเลยจะโต้แย้งว่าไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือสิทธินักแสดง หรือโต้แย้งสิทธิของโจทก์ การบัญญัติเช่นนี้ไม่เป็นธรรมต่อจำเลย และสร้างภาระแก่จำเลยเกินสมควร เมื่อเปรียบเทียบกระบวนการดำเนินคดีในคดีแพ่งและคดีอาญาที่ประชาชนเป็นผู้ฟ้องคดีและอัยการเป็นผู้ฟ้องคดีก็ไม่มีบทบัญญัติใดกำหนดให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าโจทก์มีสิทธิตามฟ้อง แต่เป็นเรื่องการพิสูจน์ข้อเท็จจริงโดยใช้พยานหลักฐานที่เชื่อถือได้ของทั้งฝั่งโจทก์และจำเลย การสันนิษฐานว่าโจทก์เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือสิทธิของนักแสดง เป็นการใช้อำนาจเพื่อคุ้มครองผู้ฟ้องคดีก่อน ไม่ใช่การใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองเจ้าของลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงซึ่งเป็นเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ

๒.๑๘ ท่านเห็นว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

- ไม่เหมาะสม ควรปรับปรุงให้สอดคล้องกับ พรบ. การดำเนินกระบวนการยุติธรรม

- ไม่เหมาะสม ควรปรับปรุงขอบข่ายหน้าที่รับผิดชอบให้ครอบคลุมการละเมิดลิขสิทธิ์ในรูปแบบดิจิทัลหรือการละเมิดผ่านระบบคอมพิวเตอร์

๒.๑๙ ท่านเห็นว่า การกำหนดให้มีบทลงโทษทางอาญาสำหรับผู้กระทำละเมิดลิขสิทธิ์ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความจำเป็นหรือไม่ อย่างไร

- ไม่เหมาะสม ควรปรับเป็นการกำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษ (Punitive damages) แทนโทษจำคุก

- ไม่เหมาะสม ควรพิจารณาพรบ. ว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ และนำมาปรับใช้

- ไม่เหมาะสม ควรทบทวนบทกำหนดโทษทางอาญา ในกรณีการละเมิดสิทธิโดยเจตนา สุจริต โดยกำหนดให้มีกลไกเพิ่มเติม ดังนี้

๑. การแบ่งสัดส่วนรายได้ระหว่างเจ้าของสิทธิและผู้กระทำละเมิดลิขสิทธิ์

๒. การชี้ขาดข้อพิพาทเบื้องต้นนอกศาล

- ไม่เหมาะสม การละเมิดลิขสิทธิ์ เป็นการกระทำความผิดต่องานที่มีผู้สร้างสรรค์ ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ การลงโทษจำคุกเป็นการลงโทษที่มีความรุนแรงเกินกว่าการกระทำของผู้กระทำความผิด จึงควรแก้ไขให้เหลือเพียงโทษปรับ

๒.๒๐ ท่านเห็นว่า บทลงโทษผู้กระทำละเมิดตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

- เหมาะสม โดยควรเปรียบเทียบกับบทลงโทษตามกฎหมายลิขสิทธิ์ตามมาตรฐาน Berne Convention และ/หรือ WIPO ที่จะเข้าเป็นสมาชิก

- ไม่เหมาะสม ควรปรับเป็นการกำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษ (Punitive damages) แทนโทษจำคุก

- ไม่เหมาะสม บทลงโทษควรแก้ไขให้มีความสอดคล้องกับความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ

๒.๒๑ ท่านเห็นว่าพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ ควรมีการปรับปรุง แก้ไข หรือเพิ่มเติมในเรื่องใดอีกหรือไม่ อย่างไร

- ควรแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับลิขสิทธิ์โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ผู้พิการใช้ด้วย

- ควรแก้ไขเพิ่มเติมให้มีการพัฒนาให้ทันกับสภาพเศรษฐกิจและเทคโนโลยีปัจจุบัน

- กฎหมายลิขสิทธิ์มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ากฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาอื่น โดยเฉพาะงานอันเป็นลิขสิทธิ์จะเป็นต้นแบบของงานทรัพย์สินทางปัญญาอื่น เช่น เครื่องหมายการค้า และสิทธิบัตร จึงต้องปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับกฎหมายอื่น ๆ อยู่เสมอ

หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายควรดำเนินการประชาสัมพันธ์หรือจัดการอบรมร่วมกับสภาวิชาชีพ ในเรื่องของการบังคับใช้และการพัฒนาการของกฎหมายลิขสิทธิ์ทั้งในปัจจุบันและ Trend ในอนาคต

- เสนอให้พิจารณาเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับลิขสิทธิ์งานสร้างสรรค์ ที่นำมาใช้ประโยชน์ต่อยอดในรูปแบบไฟล์ดิจิทัล และการเผยแพร่นำเสนอผลงานในช่องทางแพลตฟอร์มดิจิทัล รวมทั้งการ Live และ Streaming

๒๐. ได้นำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายของกฎหมายฉบับนี้ (ถ้ามี) มาประกอบการพิจารณาด้วยแล้วหรือไม่

ไม่ได้ นำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบดังกล่าวมาประกอบการพิจารณา เนื่องจากพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ ประกาศใช้ก่อนที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ จะมีผลใช้บังคับ จึงไม่ได้มีการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๒๑. หน่วยงานได้

๒๑.๑ ออกกฎหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เพื่อที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ธุรกรรมที่ประชาชนสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายได้ ดังนี้

๑. กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ในการพิจารณาว่าเงื่อนไขการอนุญาตให้ใช้ลิขสิทธิ์ใด เป็นเงื่อนไขการอนุญาตให้ใช้ลิขสิทธิ์ที่มีลักษณะเป็นการจำกัดการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรม อันจะเป็นการต้องห้าม ไม่สามารถกำหนดได้ ตามมาตรา ๑๕ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

๒. ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๓๘) เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ เกี่ยวกับการขอใช้ลิขสิทธิ์ในพฤติการณ์พิเศษ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๓๘

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการขอใช้ลิขสิทธิ์ในพฤติการณ์พิเศษต่ออธิบดี เพื่อขอจัดทำคำแปลเป็นภาษาไทยของงานอันมีลิขสิทธิ์ที่ไม่มีสำเนาคำแปลเป็นภาษาไทยอยู่ในท้องตลาด เพื่อประโยชน์ในการเรียน การสอน หรือค้นคว้า ที่มีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อหากำไร ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

๓. ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๘) เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ เกี่ยวกับการขอให้อธิบดีกำหนดค่าตอบแทนในกรณีที่มีการนำสิ่งบันเทิงเสียงการแสดงออกแพร่เสียงหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๘

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการขอให้อธิบดีกำหนดค่าตอบแทนในกรณีที่มีการนำสิ่งบันเทิงเสียงการแสดงของนักแสดง ออกแพร่เสียงหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน ตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

๔. ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การใช้ชื่อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อประโยชน์ของคนพิการที่ไม่สามารถเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ได้ พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อใช้ชื่อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อประโยชน์ของคนพิการที่ไม่สามารถเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ได้ ตามมาตรา ๓๒/๔ แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒๑.๒ ดำเนินการอื่นเพื่อปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไรก็ตาม

ธุรกรรมที่ประชาชนสามารถปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ดังนี้

๑. ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง การแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์และขอรับบริการข้อมูลลิขสิทธิ์ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๗ และประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง หน่วยงานรับแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์และรับคำขอที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการข้อมูลลิขสิทธิ์ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๖

กรมทรัพย์สินทางปัญญาจัดให้มีบริการรับแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนที่ต้องการหลักฐานเกี่ยวกับความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์เพื่อนำไปใช้ในการประกอบธุรกิจ เช่น เพื่อนำลิขสิทธิ์ไปใช้ในการเจรจาตกลงข้อสัญญาหรือใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ และเพื่อเป็นฐานข้อมูลให้ประชาชนทั่วไปสามารถตรวจค้นและยืนยันเกี่ยวกับการอ้างสิทธิในงานอันมีลิขสิทธิ์ได้ ทั้งนี้ การแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ไม่เป็นการรับรองความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ ในกรณีที่มีข้อพิพาทศาลจะเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์

๒. ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง การดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๔

กรมทรัพย์สินทางปัญญาจัดทำแนวทางหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง เพื่อเป็นการส่งเสริมให้กระบวนการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลงเป็นไปอย่างเรียบร้อย โปร่งใส และเป็นธรรมต่อทั้งเจ้าของลิขสิทธิ์ ผู้ประกอบการ ผู้ใช้งาน และองค์กรจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์

๒๒. ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๒๒.๑ กฎหมายนี้มีการบังคับใช้หรือไม่ อย่างไร

มีการบังคับใช้ ตามข้อมูลสถิติเกี่ยวกับพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีการยื่นจดทะเบียนข้อมูลลิขสิทธิ์ต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญาทั้งหมด ๘,๗๑๐ รายการ มีการแจ้งข้อมูลการใช้ชื่อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อประโยชน์ของคนพิการที่ไม่สามารถเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ได้ต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญา ๑,๐๒๓ รายการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ ๕๑๗ คดี ยึดของกลางได้เป็นจำนวน ๑๙,๐๔๘ ชิ้น และศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางได้พิจารณาคดีอาญาลิขสิทธิ์แล้วเสร็จ ๕๗๔ คดี พิพากษาลงโทษ ๕๓ คดี รอการลงโทษ ๒๐๓ คดี รอการกำหนดโทษ ๔ คดี ยกฟ้อง ๓๕ คดี และมีคำพิพากษาอื่น ๆ เช่น รอลงโทษหรือลงโทษเฉพาะจำเลยบางราย ถอนฟ้อง พิพากษามาตามยอม จำหน่ายคดีออกจากสารบบความชั่วคราว ๒๗๙ คดี

๒๒.๒ หากมีการบังคับใช้ เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร

เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนี้

๑. มีการตอบสนองการสร้างสรรค การใช้สติปัญญา ความรู้ความสามารถ และความวิริยะอุตสาหะของเจ้าของผลงานประเภทต่างๆ เช่น วรรณกรรม ศิลปกรรม ดนตรีกรรม ผู้สร้างสรรค์ได้รับค่าตอบแทนจากการสร้างสรรค์งานของตน โดยตามข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติประเทศไทย มีจำนวนแรงงานซึ่งประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์สูงถึง ๙๖๓,๕๔๖ คน และในจำนวนนี้ ข้อมูลจากรายงานของหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ประมาณการว่าเป็นแรงงานที่ประกอบอาชีพสร้างสรรค์ ๔๘๕,๘๔๓ คน

๒. เกิดแรงจูงใจต่อผู้สร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์งานต่อไป เกิดแรงจูงใจต่อนักลงทุนในการลงทุนในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ และเกิดแรงจูงใจให้มีการใช้ประโยชน์จากงานสร้างสรรค์นั้น ๆ โดยตามข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทยมีมูลค่าสูงถึง ๑.๑ ล้านล้านบาท คิดเป็น ๖.๘๑% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP)

๓. สังคมได้ใช้ประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ มีการเผยแพร่ความรู้และศิลปวัฒนธรรมต่อไปในวงกว้าง และสาธารณชนสามารถใช้ประโยชน์จากงานสร้างสรรค์ที่มีขึ้นได้อย่างเหมาะสม โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีการยื่นจดทะเบียนข้อมูลลิขสิทธิ์งานสร้างสรรค์ประเภทต่าง ๆ ต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญาทั้งหมดสูงถึง ๘,๗๑๐ รายการ

๔. กฎหมายของประเทศไทยเป็นไปตามพันธกรณีที่ประเทศไทยมีอยู่ตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์และสิทธิของนักแสดง ได้แก่

- อนุสัญญากรุงเบิร์นว่าด้วยการคุ้มครองงานวรรณกรรมและศิลปกรรม (Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works)

- ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (Agreements on Trade- Related Aspects of Intellectual Property Rights: TRIPS)
- สนธิสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Copyright Treaty: WCT)
- สนธิสัญญามาร์ราเคช เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงงานที่มีการโฆษณาแล้วสำหรับคนตาบอด คนพิการทางการเห็น และคนพิการทางสื่อสิ่งพิมพ์ (Marrakesh Treaty to Facilitate Access to Published Works for Persons Who Are Blind, Visually Impaired or Otherwise Print Disabled)

๒๒.๓ ประชาชนมีภาระหรือรัฐมีต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

ประชาชนมีภาระที่จะต้องขออนุญาตและชำระค่าใช้จ่ายสำหรับใช้งานอันมีลิขสิทธิ์จากเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อนที่จะสามารถใช้ประโยชน์จากงานสร้างสรรค์ได้ จึงเกิดภาระสำหรับผู้ประกอบการ เช่น ผู้ประกอบการร้านอาหารที่ประสงค์จะเปิดเพลงจะต้องชำระค่าลิขสิทธิ์เพลงให้แก่องค์กรจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง บริษัทหรือห้างร้านที่ประสงค์จะใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์จะต้องชำระค่าลิขสิทธิ์ให้แก่บริษัทพัฒนาโปรแกรม ผู้ผลิตสินค้าใช้สอย เช่น เสื้อผ้า จะต้องชำระค่าลิขสิทธิ์ให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ในงานศิลปกรรมที่นำมาทำเป็นลวดลาย เป็นต้น

รัฐมีต้นทุนในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ได้แก่ ต้องมีการจัดให้มีกรมทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อให้บริการเกี่ยวกับการจดทะเบียนข้อมูลลิขสิทธิ์และส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ประโยชน์และบังคับใช้ลิขสิทธิ์ ต้องจัดให้มีเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานอัยการเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการป้องปรามและการบังคับใช้ลิขสิทธิ์ภายในประเทศ ต้องจัดให้มีเจ้าพนักงานศุลกากรเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการปราบปรามการนำเข้าสิ่งของละเมิดลิขสิทธิ์ ต้องจัดให้มีศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศเพื่อพิจารณาพิพากษาข้อพิพาทในคดีเกี่ยวกับลิขสิทธิ์

๒๒.๔ เกิดผลที่ไม่ได้คาดคิดหรือไม่พึงประสงค์หรือไม่

เกิดผลไม่พึงประสงค์ ได้แก่ มีบุคคลผู้ไม่ประสงค์ดีนำลิขสิทธิ์มาใช้เพื่อข่มขู่ผู้ประกอบการและเรียกรับผลประโยชน์โดยมิชอบ โดยเรียกร้องให้ผู้ประกอบการชำระเงินจำนวนที่น้อยกว่าอัตราโทษปรับขั้นต่ำตามกฎหมาย และข่มขู่หากไม่ชำระจะดำเนินคดีซึ่งจะต้องชำระค่าปรับเป็นจำนวนที่สูงกว่านั้น และมีความเสี่ยงที่จะต้องโทษจำคุก ทำให้ผู้ประกอบการบางส่วนจำยอมชำระเงินตามที่เรียกร้องแม้ว่าในความเป็นจริงแล้วผู้ประกอบการอาจไม่ได้กระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ บุคคลผู้ไม่ประสงค์ดีอาจไม่ใช่เจ้าของลิขสิทธิ์ หรือพฤติกรรมการละเมิดลิขสิทธิ์อาจไม่ร้ายแรงถึงขนาดที่จะต้องรับโทษตามอัตราโทษขั้นต่ำก็ตาม

เกิดผลที่ไม่ได้คาดคิด ได้แก่ การกำหนดอัตราโทษขั้นต่ำทำให้เมื่อศาลพิจารณาเห็นว่าพฤติกรรมและความร้ายแรงของการละเมิดลิขสิทธิ์ไม่ถึงขนาดที่จะต้องรับโทษตามอัตราโทษขั้นต่ำศาลอาจพิจารณาให้การลงโทษจำเลยแทน ส่งผลให้ผู้กระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ส่วนหนึ่งไม่ได้รับโทษตามกฎหมาย

๒๓. กฎหมายนี้คุ้มค่าหรือได้สัดส่วนเมื่อเทียบประโยชน์ที่ได้รับกับภาระของประชาชนและทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมคุ้มค่าและได้สัดส่วนเมื่อเทียบประโยชน์ที่ได้รับกับภาระของประชาชนและทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย เนื่องจากปัจจุบัน กฎหมายลิขสิทธิ์เป็นโครงสร้างพื้นฐานทางกฎหมายที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการให้

ความคุ้มครองแก่ผู้ประกอบการสร้างสรรค์ และทำให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง วิธีชีวิตของนักเขียน ศิลปิน หรือผู้ประกอบการสร้างสรรค์อื่น ๆ และแนวทางการประกอบธุรกิจสร้างสรรค์ในปัจจุบันจำเป็นที่จะต้องใช้ประโยชน์จากการคุ้มครองตามกฎหมายลิขสิทธิ์ นอกจากนี้ การคุ้มครองลิขสิทธิ์ยังเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของประเทศคู่ค้าสำคัญของไทย เช่น สหรัฐอเมริกา เกาหลี ญี่ปุ่น และเป็นพันธกรณีที่ประเทศไทยจำเป็นต้องปฏิบัติตามในความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคี

แม้ว่าประชาชนจะต้องรับภาระในการขออนุญาตและชำระค่าใช้งานลิขสิทธิ์ แต่ด้วยพัฒนาการทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจและสังคมทำให้การขออนุญาตและชำระค่าใช้งานเป็นไปได้โดยสะดวกมากยิ่งขึ้น และเป็นการรับรองว่าประชาชนทุกคนจะได้รับความสะดวกในงานที่ตนได้สร้างสรรค์ขึ้นมาด้วยตนเองเช่นกัน ทรัพยากรของรัฐที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายส่วนหนึ่งเป็นทรัพยากรที่รัฐจำเป็นต้องมีอยู่แล้ว เช่น เจ้าพนักงานตำรวจ เจ้าพนักงานศุลกากร พนักงานอัยการ ผู้พิพากษา นอกจากนี้ ในบางหน่วยงาน เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการ หรือกรมศุลกากร คดีลิขสิทธิ์เป็นคดีที่มีปริมาณน้อยเมื่อเทียบกับภาระหน้าที่อื่น ๆ ของหน่วยงาน การให้ความคุ้มครองและบังคับตามกฎหมายลิขสิทธิ์จึงไม่ได้สร้างภาระให้กับทรัพยากรของหน่วยงานเกินสมควรแต่อย่างใด

๒๔. สมควรยกเลิก แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายหรือกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมส่วนใหญ่มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันแล้ว แต่มีส่วนที่สมควรแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และพันธกรณีตามความตกลงระหว่างประเทศ เช่น สนธิสัญญาว่าด้วยนักแสดงและสิ่งบันทึกเสียงขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Performances and Phonograms Treaty: WPPT) โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาได้เสนอร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เกี่ยวกับสิทธิของนักแสดง เพื่อปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ ในประเด็นดังต่อไปนี้

๒๔.๑ แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “โสตทัศนวัสดุ” “ภาพยนตร์” “สิ่งบันทึกเสียง” “นักแสดง” “เผยแพร่ต่อสาธารณชน” และ “การโฆษณา” เพื่อรองรับเทคโนโลยีที่สามารถบันทึกงานได้ด้วยวิธีใหม่ ๆ และเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการคุ้มครองลิขสิทธิ์และสิทธิของนักแสดงของงานและการแสดงบนอินเทอร์เน็ต

๒๔.๒ แก้ไขเพิ่มเติมการคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ เพื่อให้ครอบคลุมความตกลงระหว่างประเทศทุกประเภทไม่ว่าจะมีชื่อเรียกอย่างไร

๒๔.๓ แก้ไขเพิ่มเติมสิทธิทางศีลธรรมของผู้สร้างสรรค์และนักแสดง เพื่อเพิ่มโอกาสในทางเศรษฐกิจแก่ผู้สร้างสรรค์และนักแสดง

๒๔.๔ แก้ไขเพิ่มเติมสิทธิแต่ผู้เดียวของนักแสดง และรับรองสิทธิที่เพิ่มขึ้นใหม่ดังกล่าว เพื่อยกระดับการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงให้สอดคล้องตาม WPPT

๒๔.๕ แก้ไขเพิ่มเติมสิทธิได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรมของนักแสดง เพื่อให้สอดคล้องตาม WPPT โดยนักแสดงมีโอกาสได้รับค่าตอบแทนจากผู้ใช้งานสิ่งบันทึกเสียงเพิ่มมากขึ้น และเพื่อแก้ปัญหาการจัดเก็บค่าตอบแทนซ้ำซ้อนจากผู้ใช้งานสิ่งบันทึกเสียง

๒๔.๖ แก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขการได้มาซึ่งสิทธิของนักแสดง เพื่อให้สอดคล้องตาม WPPT โดยครอบคลุมกลุ่มนักแสดงกว้างขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้นักแสดงไทยได้รับความคุ้มครองในประเทศต่างๆ ที่กำหนดเงื่อนไขต่างตอบแทน (Reciprocity) ด้วย

๒๔.๗ แก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขการโอนสิทธิของนักแสดง เพื่อคุ้มครองสิทธิในการได้รับค่าตอบแทนจากการใช้งานสิ่งบันเทิงเสียงของนักแสดง ไม่ให้ต้องโอนสิทธิขาดไปยังเจ้าของลิขสิทธิ์หรือบุคคลอื่น

๒๔.๘ แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการลิขสิทธิ์ เพื่อรองรับอำนาจของคณะกรรมการลิขสิทธิ์ในการออกประกาศที่เกี่ยวข้อง

๒๔.๙ แก้ไขเพิ่มเติมการคุ้มครองลิขสิทธิ์และสิทธิของนักแสดงระหว่างประเทศ เพื่อให้ครอบคลุมความตกลงระหว่างประเทศทุกประเภทไม่ว่าจะมีชื่อเรียกอย่างไร และเพื่อลดขั้นตอนในการดำเนินงาน

๒๔.๑๐ เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการทำลายของกลางในคดีแพ่ง เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีตาม RCEP และเพื่อเป็นทางเลือกให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ที่ไม่ประสงค์ในการดำเนินคดีอาญา

๒๔.๑๑ ปรับปรุงบทกำหนดโทษ เพื่อให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษให้สอดคล้องกับพฤติการณ์และความร้ายแรงได้ เป็นการป้องปรามบุคคลผู้ไม่ประสงค์ดีไม่ให้นำลิขสิทธิ์มาใช้เพื่อข่มขู่เรียกผลประโยชน์โดยมิชอบ

๒๕. สมควรดำเนินการอื่นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือมีข้อเสนออื่นหรือไม่ อย่างไร

อุตสาหกรรมสร้างสรรค์เป็นอุตสาหกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามพัฒนาการทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมอยู่เสมอ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาติดตามอย่างต่อเนื่องเพื่อให้กฎหมายลิขสิทธิ์สอดคล้องกับวิถีชีวิต และแนวทางการประกอบธุรกิจต่อไปในอนาคต

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ

(นางสาวนุสรุภา กาญจนกุล)

อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

๒๓ มกราคม ๒๕๖๘

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กรมทรัพย์สินทางปัญญา

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นางสาวเกวลี สีแดงน้อย นายกันต์กวี ศรียุทธศักดิ์ นางสาวนันทก ตามศักดิ์ นายพุดิพัฒน์ จิรัสย์ชานะ

โทร. ๐๒ ๕๔๗ ๕๑๙๑

อีเมล legaldip09@gmail.com